Міністерство освіти і науки України
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра адміністративного та фінансового права

Затверджено
на засіданні кафедри адміністративного
та фінансового права
юридичного факультету
Львівського національного університету імені Івана Франка
Протокол № 1 від «26» серпня 2026 року
Завідувач кафедри проф. Володимир РЕШОТА

Силабус з навчальної дисципліни
«ЮРИДИЧНИЙ ЗАХИСТ ПРАВ ВОДІЇВ»,
яку викладають як вибіркову загальноуніверситетську дисципліну
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
усіх спеціальностей Університету

Львів–2026

Назва дисципліни	Юридичний захист прав водіїв
Статус дисципліни	Вибіркова загальноуніверситетська дисципліна (дисципліна вільного вибору здобувача) для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти усіх спеціальностей Університету.
Мова викладання	Українська
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Січових Стрільців, 16
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Юридичний факультет, кафедра адміністративного та фінансового права
Викладачі дисципліни	Решота Володимир Володимирович, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри адміністративного та фінансового права.
Контактна інформація викладачів	volodymyr.reshota@lnu.edu.ua м. Львів, вул. Січових Стрільців, 16, кафедра адміністративного та фінансового права.
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через Telegram, Facebook, MS Teams. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Сторінка дисципліни	Сторінка дисципліни на сайті юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка: https://law.lnu.edu.ua Навчальні матеріали, шаблони документів і завдання розміщуються в системі дистанційного навчання Університету (Moodle).
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Юридичний захист прав водіїв» є вибірковою загальноуніверситетською дисципліною і доступна здобувачам усіх спеціальностей Університету незалежно від факультету. Спеціальної юридичної підготовки для її вивчення не потрібно. Загальний обсяг дисципліни становить 3 кредити ЄКТС (90 годин). Дисципліна викладається у четвертому семестрі (другий курс, весняний семестр) для денної форми навчання. Форма підсумкового контролю: залік у четвертому семестрі. Дисципліна орієнтована на здобувача як на водія, майбутнього водія, пасажира або пішохода. Її мета практична: навчити діяти впевнено і правильно у типових дорожніх ситуаціях, а не переказувати законодавство.
Коротка анотація дисципліни	Курс відповідає на питання, з якими стикається кожен, хто сідає за кермо або просто користується дорогою. Що водій зобов'язаний мати при собі і чи достатньо документів у застосунку «Дія». На яких підставах поліцейський може зупинити автомобіль і що він вправі перевіряти. Як поводитися під час зупинки та огляду на стан сп'яніння. Що підписувати в протоколі, а що ні. Чому штраф «з камери» приходить власнику авто і що робити, якщо за кермом був не він. Як за десять днів оскаржити постанову. Що робити в перші півгодини після дорожньо-транспортної пригоди, коли можна обійтися європротоколом і як отримати страхове відшкодування. Куди звертатися, якщо автомобіль пошкоджено через яму на дорозі. Заняття будуються навколо реальних ситуацій: розбір відеозаписів зупинки транспортного засобу, аналіз справжніх постанов і судових рішень, заповнення європротоколу, розрахунок розміру відшкодування, складання скарги за зразком. За підсумками курсу кожен здобувач формує власну «Аптечку водія»: готовий пакет шаблонів документів із поясненнями, якими він зможе скористатися в житті. Юридична термінологія пояснюється з нуля. Зміст курсу враховує законодавчі зміни останніх років: нову автоцивілку за Законом України від 21 травня 2024 року № 3720-IX, електронні документи водія, оновлені Правила дорожнього руху та позицію Конституційного Суду України щодо

	відповідальності власника транспортного засобу за правопорушення, зафіксовані камерами.
Мета та цілі дисципліни	Метою дисципліни «Юридичний захист прав водіїв» є формування у здобувачів практичної здатності самостійно захищати свої права у відносинах з поліцією, страховиками, власниками доріг та іншими учасниками дорожнього руху, а також усвідомленого і відповідального ставлення до безпеки на дорозі. Знаннєві цілі: пояснити, з яких документів складається законодавство про дорожній рух і як ним користуватися; пояснити права та обов'язки водія, пасажира, пішохода, велосипедиста і користувача засобу персональної мобільності; пояснити підстави та межі дій поліцейського під час зупинки транспортного засобу; пояснити види відповідальності водія та наслідки найпоширеніших порушень; пояснити, як працює обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності і в яких випадках відшкодування можна отримати. Уміннєві цілі: сформувати навичку правильної поведінки під час зупинки транспортного засобу і під час огляду на стан сп'яніння; сформувати навичку читання протоколу і постанови та виявлення в них помилок; сформувати навичку складання скарги на постанову, заяви про страхове відшкодування, претензії та звернення; сформувати навичку заповнення європротоколу і документування обставин дорожньо-транспортної пригоди; сформувати навичку користування електронними сервісами: «Дія», електронний кабінет водія, сервіси МВС, реєстр судових рішень; сформувати навичку перевірки правової інформації за першоджерелом, зокрема отриманої від систем штучного інтелекту. Ціннісні цілі: сформувати розуміння того, що безпека на дорозі є спільною відповідальністю, а не лише обов'язком держави; сформувати повагу до прав інших учасників дорожнього руху, зокрема найуразливіших: пішоходів, дітей, осіб з інвалідністю, велосипедистів; сформувати розуміння презумпції невинуватості та неприпустимості корупційних способів «вирішення питання» на дорозі.
Література для вивчення дисципліни	Нормативні акти (усі в чинній редакції на порталі «Законодавство України» https://zakon.rada.gov.ua): 1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР (статті 3, 8, 55, 62). 2. Про Правила дорожнього руху: постанова Кабінету Міністрів України від 10.10.2001 № 1306 (основний документ курсу). 3. Про дорожній рух: Закон України від 30.06.1993 № 3353-XII. 4. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон УРСР від 07.12.1984 № 8073-X (глава 10, статті 121–133-1; статті 221, 222, 251–259, 268–279, 287–297). 5. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII (розділ V «Поліцейські заходи»). 6. Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів: Закон України від 21.05.2024 № 3720-IX (введений у дію з 01.01.2025). 7. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV (статті 1166, 1167, 1187, 1188).

	8. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III (статті 286, 286-1, 135). 9. Про автомобільні дороги: Закон України від 08.09.2005 № 2862-IV. 10. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 № 393/96-ВР. 11. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 № 2297-VI. 12. Про академічну доброчесність: Закон України від 18.12.2025 № 4742-IX. 13. Про затвердження Порядку державної реєстрації (перереєстрації), зняття з обліку автомобілів, автобусів, а також самохідних машин: постанова Кабінету Міністрів України від 07.09.1998 № 1388. 14. Деякі питання функціонування системи фіксації адміністративних правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі: постанова Кабінету Міністрів України від 10.11.2017 № 833. 15. Інструкція з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі: наказ МВС України від 07.11.2015 № 1395. Судова практика: 1. Рішення Першого сенату Конституційного Суду України від 11.12.2025 № 7-р(I)/2025 (відповідальність власника транспортного засобу за правопорушення, зафіксовані в автоматичному режимі). 2. Огляди судової практики Верховного Суду: https://supreme.court.gov.ua/supreme/ogu/ogliady 3. Єдиний державний реєстр судових рішень: https://reyestr.court.gov.ua (робота з реєстром відпрацьовується на практичних заняттях). Базова література: 1. Парасюк В. М., Демків Р. Я., Когут В. М. Безпека дорожнього руху: навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2022. 340 с. 2. Правила дорожнього руху України з коментарями та ілюстраціями (актуальне видання). 3. Матеріали і шаблони документів, підготовлені викладачем, у системі Moodle. Додаткова література: 1. Червінчук А. В., Атаманенко Ю. Ю. Учасники дорожнього руху як суб'єкти адміністративних правопорушень // Вісник Луганського навчально-наукового інституту імені Е. О. Дідоренка. 2024. Вип. 1 (2). С. 92–101. DOI: 10.33766/2786-9156.106.1.92-101. 2. Решота В. В. Адміністративна юстиція як механізм захисту суб'єктивних публічних прав людини в Україні та ЄС // Вісник Національної академії правових наук України. 2024. № 3. С. 38–51. DOI: https://doi.org/10.31359/1993-0909-2024-31-3-38 3. Решота В. В., Стафійчук К. В. Касаційне провадження в адміністративному процесі: проблеми теорії та практики. Львів: СПОЛОМ, 2023. 172 с. 4. Аналітичні матеріали і статистика безпеки дорожнього руху: публікації Патрульної поліції України та профільних громадських організацій (добираються здобувачами самостійно за останні три роки). Практичні ресурси в інтернеті: Портал «Дія» (електронне посвідчення водія, електронний техпаспорт, перевірка та сплата штрафів): https://diia.gov.ua Сервісні центри МВС України (реєстрація транспортних засобів, перевірка посвідчення водія): https://hsc.gov.ua Патрульна поліція України (перевірка штрафів, роз'яснення): https://patrol.police.gov.ua Моторне (транспортне) страхове бюро України (перевірка поліса, «Зелена картка», порядок виплат): https://mtsbu.ua

	Правова допомога (безоплатна правнича допомога, роз'яснення): https://legalaid.gov.ua Вебсервіс «Правила дорожнього руху онлайн» і офіційні тести для складання іспитів.
Тривалість курсу	90 год. (3 кредити ЄКТС). Четвертий семестр (другий курс, весняний семестр), денна форма навчання.
Обсяг курсу	32 години аудиторних занять, з них 16 годин лекцій і 16 годин практичних занять, та 58 годин самостійної роботи. Аудиторні заняття проводяться парами, одна пара становить дві академічні години. За весь курс це 8 лекційних і 8 практичних занять, по одному лекційному і одному практичному заняттю на кожну з восьми тем. Розподіл годин: Загальний обсяг: 90 год. (3 кредити ЄКТС). Аудиторні заняття: 32 год. Лекції: 16 год. Практичні заняття: 16 год. Самостійна робота: 58 год. Форма підсумкового контролю: залік у четвертому семестрі. Заочна форма навчання для цієї дисципліни робочим навчальним планом не передбачена.
Самостійна робота: зміст та розподіл годин	Самостійна робота є обов'язковим компонентом дисципліни і спрямована передусім на формування практичних навичок, а не на конспектування теорії. Розподіл 58 годин самостійної роботи: опрацювання відповідних розділів Правил дорожнього руху та базових норм законодавства за темами 1–8 (за методичними вказівками викладача, з переліком конкретних пунктів і статей): 14 год.; підготовка до практичних занять: опрацювання фабул, відеозаписів дорожніх ситуацій і зразків документів: 12 год.; формування портфоліо «Аптечка водія»: складання власного пакета з чотирьох документів (пояснення до протоколу, скарга на постанову, заява про страхове відшкодування, претензія до власника дороги) з короткими поясненнями, коли і як кожен із них застосовується: 12 год.; виконання індивідуального практичного завдання «Розбір дорожньої ситуації»: аналіз запропонованого відеозапису або фабули зупинки транспортного засобу з оцінкою правомірності дій поліцейського і дій водія: 8 год.; робота з електронними сервісами: перевірка штрафів і статусу документів, перевірка поліса, пошук судового рішення в Єдиному державному реєстрі судових рішень, оформлення скріншотів як підтвердження виконання: 6 год.; підготовка до підсумкової комплексної роботи: 6 год. Усі завдання самостійної роботи, строки їх виконання та форма подання оприлюднюються на початку семестру на сторінці дисципліни та в системі Moodle. Виконані роботи подаються в електронній формі не пізніше встановленого строку. Результати самостійної роботи оцінюються за критеріями, наведеними в розділі «Критерії оцінювання», і є складовою поточного оцінювання, за результатами якого виставляється залік.
Очікувані результати навчання	Після завершення цього курсу здобувач буде знати: з яких документів складається законодавство про дорожній рух і де знайти чинну редакцію потрібної норми; права та обов'язки водія, пасажира, пішохода, велосипедиста і користувача засобу персональної мобільності;

	перелік документів, які водій зобов’язаний мати при собі, зокрема в електронній формі, і порядок їх пред’явлення; підстави, на яких поліцейський може зупинити транспортний засіб, і межі його повноважень під час перевірки та огляду; види відповідальності водія та наслідки найпоширеніших порушень, зокрема керування у стані сп’яніння; порядок фіксації правопорушень камерами і підстави звільнення власника транспортного засобу від відповідальності; порядок і строки оскарження постанови у справі про адміністративне правопорушення; порядок дій після дорожньо-транспортної пригоди, умови застосування європротоколу та порядок отримання страхового відшкодування. Після завершення цього курсу здобувач буде вміти: правильно поводитися під час зупинки транспортного засобу і під час огляду на стан сп’яніння та фіксувати обставини; прочитати протокол і постанову, виявити в них помилки та грамотно заповнити графу пояснень; скласти скаргу на постанову у справі про адміністративне правопорушення і подати її у встановлений строк; заповнити європротокол і зібрати документи для звернення до страховика; орієнтовно розрахувати розмір відшкодування і визначити, до кого його вимагати; скласти претензію або звернення щодо шкоди, заподіяної неналежним станом дороги; користуватися електронними сервісами для водіїв та знаходити судове рішення в Єдиному державному реєстрі судових рішень; перевіряти правову інформацію за першоджерелом і розпізнавати помилкові або вигадані посилання, зокрема у відповідях систем штучного інтелекту. Загальні компетентності, яких набувають здобувачі (спільні для освітніх програм першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та узгоджені з шостим рівнем Національної рамки кваліфікацій): ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК4. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення та діяти в нестандартних ситуаціях. ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК9. Здатність працювати в команді. ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) та нести відповідальність за власні рішення. ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства; усвідомлення цінності верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК12. Навички здійснення безпечної діяльності. Результати навчання за дисципліною: РН1. Знаходити чинну редакцію норми Правил дорожнього руху або закону і правильно її тлумачити стосовно конкретної ситуації. РН2. Пояснювати права та обов’язки різних категорій учасників дорожнього руху і розмежовувати їхню відповідальність. РН3. Оцінювати правомірність дій поліцейського під час зупинки транспортного засобу та обирати правильну лінію поведінки.

	РН4. Виявляти помилки в протоколі та постанові у справі про адміністративне правопорушення і формулювати на їх основі аргументи. РН5. Складати скаргу, заяву, претензію чи звернення, дотримуючись вимог до форми, змісту і строків. РН6. Діяти за алгоритмом після дорожньо-транспортної пригоди, зокрема заповнювати європротокол і збирати необхідні документи. РН7. Визначати належного адресата вимоги про відшкодування шкоди та орієнтовно обчислювати її розмір. РН8. Користуватися електронними сервісами для водіїв і державними реєстрами для перевірки інформації. РН9. Критично перевіряти правову інформацію за першоджерелом і розпізнавати недостовірні посилання. РН10. Пояснити іншій особі доступною мовою порядок захисту її прав у типовій дорожній ситуації.
Ключові слова	Водій, Правила дорожнього руху, зупинка транспортного засобу, поліцейські заходи, протокол, постанова, штраф, автофіксація, оскарження, дорожньо-транспортна пригода, європротокол, автоцивілка, ОСЦПВ, відшкодування шкоди, «Дія», електронне посвідчення водія.
Формат курсу	Очний (денна форма навчання). Проведення лекцій, практичних занять та консультацій. Кожна тема має одне лекційне і одне практичне заняття; практичне заняття будується на розборі конкретних ситуацій і роботі з документами.
Теми	Схема курсу додається.
Підсумковий контроль, форма	Залік у четвертому семестрі. Залік виставляється за результатами поточного оцінювання, тобто за сумою балів, набраних здобувачем за всі види навчальної діяльності протягом семестру. Окремого залікового заняття або окремої форми підсумкового контролю робочим навчальним планом не передбачено.
Пререквізити	Спеціальної підготовки для вивчення дисципліни не потрібно. Достатньо шкільних знань з основ правознавства. Дисципліна доступна здобувачам усіх спеціальностей Університету. Наявність посвідчення водія не є умовою вивчення дисципліни: курс однаково корисний тим, хто лише планує складати іспити, а також пішоходам, пасажирам і велосипедистам. Постреквізити: набуті навички використовуються в повсякденному житті, а також можуть бути поглиблені під час вивчення правничих дисциплін для здобувачів юридичного факультету.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекції з елементами дискусії та розбором ситуацій із практики; аналіз відеозаписів зупинки транспортного засобу і дорожніх пригод; розв’язання ситуаційних завдань; робота зі зразками справжніх документів (протокол, постанова, європротокол, поліс) з видаленими персональними даними; складання документів за шаблонами; рольові ігри «водій — поліцейський — свідок»; робота з електронними сервісами безпосередньо на занятті; практикум критичної перевірки відповіді, згенерованої системою штучного інтелекту; робота в малих групах і взаємне рецензування документів; тестування; елементи онлайн-навчання з використанням Moodle та Zoom/MS Teams.
Необхідне обладнання	Комп’ютер, мультимедійний проєктор, доступ до мережі Інтернет. Здобувачам бажано мати на занятті смартфон, ноутбук або планшет для роботи з Правилами дорожнього руху, застосунком «Дія» та електронними сервісами.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Залік виставляється за результатами поточного оцінювання; окремого залікового заняття робочим

	навчальним планом не передбачено. Підсумкова максимальна кількість балів становить 100. Розподіл балів: • робота на практичних заняттях за темами 1–8 (участь у розборі ситуацій, рольових іграх і дискусії, виконання завдань на занятті): 30 балів (до 4 балів за заняття, але не більше 30 балів загалом); • тестування «Правила дорожнього руху та права водія» (після теми 2): 10 балів; • індивідуальне практичне завдання «Розбір дорожньої ситуації» (аналіз відеозапису або фабули зупинки транспортного засобу, тема 3): 15 балів; • портфоліо «Аптечка водія»: пакет із чотирьох складених документів із поясненнями (подається двома частинами: перша після теми 6, друга після теми 8): 25 балів; • кейс дорожньо-транспортної пригоди: заповнений європротокол, перелік зібраних документів і орієнтовний розрахунок розміру відшкодування (тема 8): 10 балів; • підсумкова комплексна робота на останньому практичному занятті (15 тестових завдань і одна ситуація): 10 балів. Критерії оцінювання завдання «Розбір дорожньої ситуації» (15 балів): 13–15 балів: усі юридично значущі обставини виявлено, дії поліцейського і водія оцінено правильно з посиланням на конкретні пункти Правил дорожнього руху і норми законів, запропоновано обґрунтовану лінію поведінки, висновок однозначний; 10–12 балів: основні обставини виявлено, оцінка загалом правильна, але аргументація місцями неповна або посилання неточні; 6–9 балів: аналіз поверхневий, частину обставин пропущено, посилання на норми фрагментарні; 1–5 балів: переказ змісту ситуації без правової оцінки, істотні помилки у визначенні норм; 0 балів: невідповідність завданню, відсутність посилань, наведення неіснуючих норм чи рішень, ознаки академічної недоброчесності. Критерії оцінювання портфоліо «Аптечка водія» (25 балів): враховуються відповідність кожного документа вимогам законодавства щодо форми і змісту; правильність визначення адресата (орган, суд, страховик, власник дороги) і строку подання; повнота переліку додатків; обґрунтованість викладених вимог із посиланням на конкретні норми; зрозумілість і грамотність тексту; якість пояснення, коли саме кожен документ застосовується. Кожен із чотирьох документів оцінюється до 5 балів, ще 5 балів нараховується за якість пояснень і цілісність пакета. Критерії оцінювання кейсу дорожньо-транспортної пригоди (10 балів): враховуються правильність заповнення європротоколу і відсутність помилок, які позбавляють його сили; повнота переліку документів для звернення до страховика; правильність визначення особи, зобов’язаної відшкодувати шкоду; обґрунтованість розрахунку в межах ліміту відповідальності. Критерії оцінювання роботи на практичному занятті: враховуються підготовленість до заняття, активність під час розбору ситуацій, здатність аргументувати позицію і реагувати на контраргументи, коректність у роботі в групі. Шкала оцінювання: 90–100 балів (A, відмінно); 81–89 балів (B, добре); 71–80 балів (C, добре); 61–70 балів (D, задовільно); 51–60 балів (E, задовільно); 21–50 балів (FX, незадовільно з можливістю повторного складання); 0–20 балів (F, незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни). Залік виставляється здобувачеві, який набрав не менше 51 бала. Роботи, подані з порушенням встановленого строку без поважної причини, оцінюються з пониженням на 20 відсотків від фактично набраних балів. Письмові роботи можуть перевірятися за допомогою системи виявлення текстових збігів, що використовується в Університеті (Strikeplagiarism).

	Академічна доброчесність. Очікується, що роботи здобувачів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Львівський національний університет імені Івана Франка плекає фундаментальні цінності академічної доброчесності: Чесність, Довіра, Справедливість, Повага та Відповідальність. В Університеті діє «Положення про забезпечення академічної доброчесності у Львівському національному університеті імені Івана Франка»: https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/reg_academic_virtue.pdf Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Здобувачі мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття та дотримуватися строків виконання всіх видів робіт. Література. Уся література і матеріали, яких здобувачі не зможуть знайти самостійно, будуть надані викладачем виключно в освітніх цілях без права їх передачі третім особам. Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані за всі види навчальної діяльності, присутність на заняттях та активність здобувача; недопустимість пропусків і запізнень; користування мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання завдань.
Зарахування результатів неформальної та інформальної освіти	Результати неформальної та інформальної освіти можуть бути зараховані за поданням здобувача як складова поточного оцінювання, якщо вони відповідають проблематиці дисципліни та підтверджені документально. Умови нарахування додаткових балів: проходження профільного онлайн-курсу обсягом не менше 15 годин (курси з безпеки дорожнього руху, першої домедичної допомоги, захисту прав споживачів фінансових послуг, цифрової грамотності на платформах «Дія.Освіта», Prometheus, ВУМ online, Coursera) за наявності сертифіката та письмової рефлексивної записки обсягом 1–2 сторінки про застосовність опанованого матеріалу до тем дисципліни: до 10 балів; успішне складання теоретичного іспиту на отримання посвідчення водія або курс контраварійного водіння протягом періоду вивчення дисципліни, підтверджені документально, з короткою письмовою рефлексією: до 10 балів; курс з домедичної допомоги (зокрема за програмами Червоного Хреста України) з практичним складником, підтверджений сертифікатом: до 10 балів; участь у волонтерських або просвітницьких проєктах з безпеки дорожнього руху (проведення заняття у школі, підготовка інформаційних матеріалів для громади) з поданням підтвердних матеріалів: до 10 балів; робота в юридичній клініці Університету або досвід супроводу реальної справи щодо захисту прав учасника дорожнього руху, підтверджені керівником, з описом опрацьованих питань без розголошення персональних даних: до 10 балів; опубліковані тези доповіді на студентській науковій конференції за проблематикою курсу: до 10 балів; стажування або практика в підрозділі патрульної поліції, сервісному центрі МВС, страховій компанії чи правозахисній організації обсягом не менше 20 годин, підтверджені довідкою, зі звітом: до 10 балів. Порядок зарахування: здобувач подає викладачеві заяву довільної форми з доданими підтвердними документами (сертифікат, довідка, програма заходу, копія публікації) не пізніше ніж за два тижні до закінчення семестру. Викладач ухвалює рішення про зарахування та кількість балів,

	про що інформує здобувача до виставлення заліку. Спірні питання вирішуються на засіданні кафедри. Обмеження: додаткові бали нараховуються в межах поточного оцінювання і не можуть підвищити загальну оцінку понад 100 балів. Один і той самий результат не може бути зарахований двічі, зокрема за різними дисциплінами. Результати, здобуті до початку вивчення дисципліни, зараховуються за умови, що вони раніше не були враховані.
Політика академічної доброчесності та використання штучного інтелекту	Політика ґрунтується на Законі України «Про академічну доброчесність» від 18 грудня 2025 року № 4742-IX, Законі України «Про освіту», Положенні про забезпечення академічної доброчесності у Львівському національному університеті імені Івана Франка (https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/reg_academic_virtue.pdf) та рішеннях уповноваженого з питань академічної доброчесності Університету. Генеративні системи штучного інтелекту розглядаються як робочий інструмент, використання якого не звільняє здобувача від відповідальності за зміст поданої роботи. Автором роботи і автором усіх наведених у ній тверджень залишається здобувач. Для цієї дисципліни питання є не лише академічним, а й практичним: людина, яка подасть до суду або до страховика документ із вигаданим посиланням на неіснуючу норму чи неіснуюче судове рішення, програє справу і може зазнати додаткових витрат. Тому навичка перевірки згенерованої інформації відпрацьовується як окремий елемент курсу. Режими використання штучного інтелекту за видами навчальної роботи: 1. Тестування та підсумкова комплексна робота: використання будь-яких генеративних систем заборонено повністю. 2. Індивідуальне завдання «Розбір дорожньої ситуації»: дозволено виключно для пошуку джерел, пояснення незнайомих юридичних термінів та перевірки орфографії, граматики і стилю. Оцінка ситуації, аргументація і висновок мають бути самостійними. Декларування обов’язкове. 3. Портфоліо «Аптечка водія»: генерування тексту документів заборонено. Документи складаються самостійно за наданими шаблонами. Дозволено лише пошук інформації про вимоги до документа за умови її обов’язкової перевірки за текстом закону в чинній редакції. 4. Підготовка до занять, складання плану відповіді, порівняльні таблиці, тренувальні запитання для самоперевірки, пояснення термінів: використання рекомендоване як складова навички роботи із сучасним інструментарієм, за обов’язкової перевірки кожного твердження за першоджерелом. 5. Практикум «аудит згенерованої відповіді» (тема 7): використання генеративної системи є змістом завдання. Здобувач генерує скаргу на постанову або консультацію щодо дорожньої ситуації, самостійно виявляє в ній фактичні та нормативні помилки, посилання на скасовані або змінені редакції Правил дорожнього руху, неіснуючі судові рішення, помилкові номери справ і перекручені цитати та готує короткий письмовий висновок про межі надійності інструмента. Заборонено в усіх випадках: подавати згенерований текст (повністю або частково) як власний; генерувати текст документів портфоліо; наводити норму або судове рішення, яке здобувач не перевірив особисто. Обов’язкова перевірка джерел. Кожне посилання на пункт Правил дорожнього руху, статтю закону, судове рішення чи розмір штрафу, отримане за допомогою генеративної системи, здобувач зобов’язаний звірити з першоджерелом: текстом акта в чинній редакції на порталі «Законодавство України» або Єдиним державним реєстром судових рішень. Наведення неіснуючого рішення, вигаданої цитати або неіснуючого джерела кваліфікується як фабрикування джерел і є порушенням академічної доброчесності незалежно від того, чи використовувався штучний інтелект. Декларування. До кожної письмової роботи додається коротка примітка (одне або два речення) про те, який інструмент і для якої частини роботи

	використано. Використання без декларування розглядається як порушення академічної доброчесності. Перевірка самостійності. Викладач має право провести коротку усну співбесіду за змістом поданої роботи. Нездатність пояснити хід міркувань і зміст використаних норм є підставою для незарахування роботи. Наслідки порушення. Робота не зараховується і виконується повторно за іншим варіантом; у разі повторного порушення питання виноситься на розгляд кафедри, а за наявності підстав передається уповноваженому з питань академічної доброчесності Університету.
Орієнтовний перелік питань для підсумкового контролю	1. Які документи регулюють дорожній рух в Україні і який із них має вищу силу. 2. Хто вважається учасником дорожнього руху. Основні категорії. 3. Права та обов'язки водія транспортного засобу. 4. Права та обов'язки пасажира. 5. Права та обов'язки пішохода. Відповідальність пішохода за порушення правил. 6. Особливості статусу велосипедиста, особи в кріслі колісному, погонича тварин. 7. Електросамокати, моноколеса, гіроскутери: правовий статус користувача і прогалини регулювання. 8. Документи, які водій зобов'язаний мати при собі та пред'являти на вимогу поліцейського. 9. Електронне посвідчення водія та електронний техпаспорт у застосунку «Дія»: як оформити і коли їх достатньо. 10. Електронний кабінет водія і сервіси МВС: які дії можна вчинити онлайн. 11. Що перевірити перед купівлею вживаного автомобіля. 12. Персональні дані водія: відеоспостереження на дорогах, відеореєстратор, межі використання записів. 13. Національна поліція: завдання, принципи діяльності, підрозділи, з якими стикається водій. 14. Поліцейські заходи: поняття та вимоги до їх застосування. 15. Підстави зупинки транспортного засобу. 16. Перевірка документів і поверхнева перевірка: що це і чим вони відрізняються. 17. Огляд транспортного засобу: підстави, порядок, оформлення. 18. Огляд на стан сп'яніння: порядок проведення, права водія, наслідки відмови. 19. Тимчасове затримання транспортного засобу і переміщення на спеціальний майданчик. 20. Тактика поведінки водія під час зупинки: що робити і чого не робити. 21. Відеозапис, здійснений водієм, і нагрудна відеокамера поліцейського: доказове значення, як отримати копію запису. 22. Види юридичної відповідальності водія: адміністративна, кримінальна, цивільна. 23. Найпоширеніші адміністративні правопорушення водіїв і стягнення за них. 24. Керування транспортним засобом у стані сп'яніння: наслідки, повторність, позбавлення права керування. 25. Коли порушення правил дорожнього руху тягне кримінальну відповідальність. 26. Залишення місця дорожньо-транспортної пригоди: наслідки. 27. Цивільна відповідальність за шкоду, заподіяну транспортним засобом. Хто відповідає, якщо за кермом був не власник. 28. Строки накладення стягнення, строки сплати штрафу і наслідки несплати. 29. Як працює система автоматичної фіксації правопорушень.

	30. Чому постанова за наслідками автофіксації надходить власнику транспортного засобу. Позиція Конституційного Суду України в Рішенні від 11 грудня 2025 року № 7-р(I)/2025. 31. Що робити, якщо за кермом був не власник: порядок і докази. 32. Типові помилки в постановах автофіксації. 33. Протокол про адміністративне правопорушення: вимоги до змісту, права особи під час складання. 34. Що доцільно і чого не варто писати в поясненнях до протоколу. Наслідки відмови від підпису. 35. Розгляд справи про адміністративне правопорушення: хто розглядає, де, в які строки. 36. Постанова у справі: вимоги до змісту і недоліки, що є підставою для скасування. 37. Докази у справі: види, хто що доводить, значення сумнівів. 38. Право на правову допомогу і роль адвоката у справі про адміністративне правопорушення. 39. Оскарження постанови до органу поліції та до суду: порівняння, строки, наслідки. 40. Як обчислюється десятиденний строк оскарження і що робити в разі його пропуску. 41. Структура і зміст скарги на постанову. Які документи додати. 42. Судовий збір та інші витрати при оскарженні. 43. Алгоритм дій учасника дорожньо-транспортної пригоди. 44. Європротокол: умови застосування, порядок заповнення, типові помилки. 45. Обов’язкове страхування цивільно-правової відповідальності за Законом України від 21 травня 2024 року № 3720-IX: що покриває поліс, ліміти, електронний поліс. 46. Звернення до страховика: строки, документи, підстави відмови у виплаті. 47. Моторне (транспортне) страхове бюро України: коли виплату здійснює воно. Система «Зелена картка». 48. Регресна вимога страховика до водія: у яких випадках виникає. 49. Відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок неналежного стану дороги: до кого звертатися і що доводити. 50. Дорожньо-транспортна пригода за кордоном: порядок дій громадянина України.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано після завершення навчального курсу.

Схема курсу:

Тижні	Тема, план	Форми роботи	Література та ресурси	Завдання та самостійна робота	Термін
ЧЕТВЕРТИЙ СЕМЕСТР (другий курс, весняний семестр): 16 год. лекцій, 16 год. практичних занять, 58 год. самостійної роботи. Форма контролю: залік за результатами поточного оцінювання					
1–2	**Тема 1. Хто є хто на дорозі: права та обов'язки учасників дорожнього руху.** 1. Звідки беруться правила: закон, постанова уряду, Правила дорожнього руху. Де знайти чинну редакцію і як нею користуватися. 2. Права та обов'язки водія: що він зобов'язаний робити і чого від нього вимагати не можна. 3. Права та обов'язки пасажира і пішохода. Коли відповідає пішохід. 4. Велосипедисти, особи, які рухаються в кріслах колісних, погоничі тварин: особливості статусу. 5. Електросамокати, моноколеса, гіроскутери, мінісегвеї: ким є їх користувач за законом, які правила на нього поширюються і які ризики створює неврегульованість.	Лекція (2 год) Практичне заняття (2 год) Самостійна робота (7 год)	Правила дорожнього руху, розділи 1, 2, 4, 6, 21 Закон України «Про дорожній рух» Базова: [1], [2]; додаткова: [1]	Скласти власну пам'ятку прав та обов'язків для трьох ролей: водій, пасажир, пішохід. Знайти чинну редакцію Правил дорожнього руху на порталі «Законодавство України» і виписати пункти, що стосуються засобів персональної мобільності.	2-й тиждень
3–4	**Тема 2. Документи водія і цифрові сервіси: «Дія», електронні права, кабінет водія.** 1. Які документи водій зобов'язаний мати при собі. Паперова і електронна форма: що рівнозначне. 2. Електронне посвідчення водія та електронний техпаспорт у застосунку «Дія»: як оформити, коли їх достатньо, що робити, якщо телефон розрядився. 3. Електронний кабінет водія і сервіси МВС: перевірка штрафів, статусу посвідчення, історії транспортного засобу. 4. Реєстрація і перереєстрація автомобіля. Що обов'язково перевірити перед купівлею вживаного авто: обтяження, розшук, реальні дані, чинний поліс.	Лекція (2 год) Практичне заняття (2 год) Самостійна робота (7 год)	Постанова КМУ від 07.09.1998 № 1388 Портал «Дія»: https://diia.gov.ua Сервісні центри МВС: https://hsc.gov.ua Закон України «Про захист персональних даних»	Тестування «Правила дорожнього руху та права водія» (10 балів). Практикум на занятті: оформити електронні документи водія в застосунку «Дія», перевірити штрафи і статус посвідчення, зробити скріншоти. Скласти чек-лист перевірок перед купівлею вживаного автомобіля.	4-й тиждень (тестування)

Тижні	Тема, план	Форми роботи	Література та ресурси	Завдання та самостійна робота	Термін
	5. Персональні дані водія: камери на дорогах, відеореєстратор, записи з чужих камер. Що з цим можна робити законно.				
5–6	**Тема 3. Зупинила поліція: що можна, чого не можна і як поводитися.** 1. Національна поліція: завдання, принципи діяльності, підрозділи, з якими стикається водій. 2. Поліцейські заходи: що це таке і яким вимогам мають відповідати (законність, необхідність, пропорційність). 3. Підстави зупинки транспортного засобу: повний перелік і як перевірити, чи підстава законна. 4. Перевірка документів, поверхнева перевірка, огляд транспортного засобу, огляд на стан сп’яніння: чим відрізняються і які документи при цьому складаються. 5. Тактика спілкування з поліцейським: що казати, що фіксувати, чого не робити. Відеозапис водія і нагрудна відеокамера поліцейського, як отримати копію запису.	Лекція (2 год) Практичне заняття (2 год) Самостійна робота (7 год)	Закон України «Про Національну поліцію», розділ V Наказ МВС України від 07.11.2015 № 1395 Патрульна поліція України: https://patrol.police.gov.ua	Індивідуальне практичне завдання «Розбір дорожньої ситуації»: аналіз відеозапису або фабули зупинки транспортного засобу з оцінкою дій поліцейського і водія (15 балів). Рольова гра «водій — поліцейський — свідок» на занятті. Скласти особистий алгоритм дій під час зупинки транспортного засобу.	8-й тиждень
7–8	**Тема 4. Що загрожує за порушення: види відповідальності водія.** 1. Три рівні відповідальності: адміністративна, кримінальна, цивільна. Чим відрізняються наслідки для водія. 2. Найпоширеніші порушення і стягнення за них: швидкість, проїзд на заборонний сигнал, смуга громадського транспорту, паркування, ремінь безпеки, телефон за кермом. 3. Керування у стані сп’яніння: як проводиться огляд, наслідки відмови, позбавлення права керування, що таке повторність. 4. Коли порушення стає злочином: пригода з потерпілими, залишення місця події, ненадання допомоги.	Лекція (2 год) Практичне заняття (2 год) Самостійна робота (7 год)	Кодекс України про адміністративні правопорушення, глава 10 Кримінальний кодекс України, статті 286, 286-1, 135 Цивільний кодекс України, статті 1166, 1187, 1188	Розв’язати ситуаційні завдання на визначення виду відповідальності та можливих наслідків. Скласти таблицю десяти найпоширеніших порушень із розмірами стягнень у чинній редакції.	8-й тиждень

Тижні	Тема, план	Форми роботи	Література та ресурси	Завдання та самостійна робота	Термін
	5. Цивільна відповідальність: хто платить за пошкоджене майно і чому власник відповідає за дії іншого водія. 6. Скільки часу можуть накласти стягнення, коли штраф зі знижкою, що буде за несплату.				
9–10	**Тема 5. Штраф «з камери»: як працює автофіксація.** 1. Система автоматичної фіксації: що і як фіксується, які прилади використовуються. 2. Чому постанова надходить власнику автомобіля, а не тому, хто був за кермом. Рішення Конституційного Суду України від 11 грудня 2025 року № 7-р(I)/2025. 3. Де перевірити штраф, як його сплатити, коли діє знижка і як рахуються строки. 4. За кермом був інший: як звільнитися від відповідальності, які докази і в який строк подати. 5. Типові помилки в постановах автофіксації, які дають шанс на скасування: невідповідність даних, проблеми з повідомленням, сумніви щодо приладу.	Лекція (2 год) Практичне заняття (2 год) Самостійна робота (7 год)	Постанова КМУ від 10.11.2017 № 833 Рішення КСУ від 11.12.2025 № 7-р(I)/2025 Портал «Дія» (перевірка штрафів)	Опрацювати Рішення Конституційного Суду України № 7-р(I)/2025 і викласти своїми словами, чому відповідає власник автомобіля. Розібрати зразок постанови автофіксації і знайти в ньому помилки.	10-й тиждень
11–12	**Тема 6. Протокол і постанова: як не нашкодити собі на місці.** 1. Протокол про адміністративне правопорушення: що в ньому має бути і що саме ви підписуєте. 2. Ваші права на місці: пояснення, зауваження, свідки, клопотання, правова допомога. Наслідки відмови від підпису. 3. Що доцільно записати в графу пояснень, а чого писати не варто. Розбір прикладів. 4. Розгляд справи: хто розглядає, де і в які строки, чи обов’язкова ваша присутність, як просити про відкладення. 5. Постанова у справі: вимоги до змісту і недоліки, які роблять її незаконною.	Лекція (2 год) Практичне заняття (2 год) Самостійна робота (7 год)	Кодекс України про адміністративні правопорушення, статті 251–259, 268–279 Зразки протоколу і постанови (Moodle)	Перша частина портфоліо «Аптечка водія»: скласти пояснення до протоколу і скаргу на постанову (частина з 25 балів). Опрацювати зразок протоколу і скласти перелік виявлених недоліків.	12-й тиждень (перша частина портфоліо)

Тижні	Тема, план	Форми роботи	Література та ресурси	Завдання та самостійна робота	Термін
	6. Докази: фото, відео, покази приладів, свідки. Хто що доводить і чому сумніви тлумачаться на користь особи.				
13–14	**Тема 7. Оскарження: покроково, зі строками і шаблонами.** 1. Дві дороги оскарження: до органу поліції і до суду. Що обрати і чим ризикуєте в кожному випадку. 2. Десять днів на оскарження: як рахувати строк і що робити, якщо його пропущено. 3. До якого суду подавати скаргу, скільки це коштує, які документи додати. 4. Як написати скаргу: структура, аргументи, посилання на норми і практику. Розбір зразка. 5. Що відбувається далі: судове засідання, рішення, апеляція, наслідки скасування постанови. 6. Практикум «аудит згенерованої відповіді»: перевірка скарги, згенерованої штучним інтелектом, на вигадані рішення і застарілі норми.	Лекція (2 год) Практичне заняття (2 год) Самостійна робота (7 год)	Кодекс України про адміністративні правопорушення, статті 287–297 Єдиний державний реєстр судових рішень: https://reyestr.court.gov.ua Огляди практики Верховного Суду: https://supreme.court.gov.ua	Знайти в Єдиному державному реєстрі судових рішень одне рішення про скасування постанови і коротко описати, чому її скасували. Практикум «аудит згенерованої відповіді»: згенерувати скаргу за допомогою системи штучного інтелекту, виявити в ній помилки і неіснуючі джерела, скласти короткий висновок.	14-й тиждень
15–16	**Тема 8. Дорожньо-транспортна пригода і гроші: страхування та відшкодування.** 1. Перші тридцять хвилин після пригоди: алгоритм дій, що зафіксувати, кому телефонувати, чого не робити. 2. Європротокол: коли ним можна скористатися, як заповнити бланк, типові помилки і їхня ціна. 3. Автоцивілка за Законом України від 21 травня 2024 року № 3720-IX: що покриває поліс, ліміти, електронний поліс, підстави відмови страховика. 4. КАСКО і «Зелена картка». Пригода за кордоном: порядок дій громадянина України. 5. Коли платить не страховик: виплати Моторного (транспортного) страхового бюро України, винуватець без поліса, регресна вимога до водія.	Лекція (2 год) Практичне заняття (2 год) Самостійна робота (9 год) Підсумкова комплексна робота	Закон України від 21.05.2024 № 3720-IX Правила дорожнього руху, розділ 27 МТСБУ: https://mtsbu.ua Закон України «Про автомобільні дороги»	Кейс дорожньо-транспортної пригоди: заповнити європротокол, скласти перелік документів для страховика і орієнтовний розрахунок відшкодування (10 балів). Друга частина портфоліо «Аптечка водія»: заява про страхове відшкодування і претензія щодо шкоди від неналежного стану дороги. Підсумкова комплексна робота: 15 тестових завдань і одна ситуація (10 балів).	16-й тиждень (портфоліо, кейс, підсумкова робота)

Тижні	Тема, план	Форми роботи	Література та ресурси	Завдання та самостійна робота	Термін
	6. Яма на дорозі, відкритий люк, непочищений сніг: до кого звертатися, що доводити, як оформити претензію і позов.				

Матриця відповідності компетентностей та результатів навчання темам дисципліни:

Компетентності, РН	1	2	3	4	5	6	7	8
ЗК1	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК2	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК3	+		+			+	+	+
ЗК4		+			+		+	+
ЗК5	+	+		+	+			
ЗК6	+	+			+		+	+
ЗК7			+	+	+	+	+	+
ЗК8					+	+	+	
ЗК9			+			+	+	
ЗК10	+		+	+		+		
ЗК11	+		+			+	+	
ЗК12	+		+	+				+
РН1	+	+		+	+			
РН2	+			+				
РН3			+			+		
РН4					+	+	+	
РН5						+	+	+
РН6								+
РН7				+				+

Компетентності, РН	1	2	3	4	5	6	7	8
РН8		+			+		+	
РН9					+		+	
РН10	+		+			+		+

Умовні позначення: ЗК — загальні компетентності, спільні для освітніх програм першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та узгоджені з шостим рівнем Національної рамки кваліфікацій; РН — результати навчання за дисципліною; знак «+» на перетині означає, що відповідна тема забезпечує формування цієї компетентності або досягнення цього результату навчання. Нумерація тем відповідає схемі курсу.

Оскільки дисципліна є вибірковою загальноуніверситетською і доступна здобувачам усіх спеціальностей, матриця побудована на загальних компетентностях і власних результатах навчання дисципліни, а не на компетентностях окремої освітньої програми. Для здобувачів спеціальності 081 «Право» дисципліна додатково забезпечує компетентності ЗК2, ЗК6, ЗК11 та спеціальні компетентності СК7, СК12, СК14 і програмні результати навчання РН13, РН20, РН22 за Стандартом вищої освіти зі спеціальності 081 Право для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.